
POLGÁRI JOG

Főszerkesztő:

Dr. MESZLÉNY ARTUR

Szerkesztik:

Dr. BECK SALAMON Dr. VARANNAI ISTVÁN

~ Az ügyvédség jövője.

(Kivonat az 1929. június 3-i Országgyűlési Naplóból.)

Zsitvay Tibor igazságügyminiszter: T. Uraim! Az ügyvédi probléma ma legalább is olyan fontos, mint a birói probléma. Örömmel hallottam Wolff Károly t. barátom felszólalását a pénzügyi bizottságban, mert ő mint bíró, maga hangsúlyozta a legnagyobb mértékben, hogy itt súlyos és sürgős teendők vannak. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a magyar ügyvédségnek szintén óriási tradíciói vannak, nemcsak a királyi bírának, hanem a magyar ügyvédségnek is és helyes, ha ma örölkük is hálával és tisztelettel emlékezünk meg. A magyar ügyvédség tradíciói Kölcsey, Kossuthon, Deákon fakadtak és ma sem szakadtak meg. A magyar ügyvédség tradíciói közé tartozik az, hogy önzetlenül, a közért dolgozzon, a magyar ügyvédség tradíciói közé tartozik az, hogy a közszabadságokért lelkesedjék, és a magyar ügyvédség tradíciói közé tartozik az, hogy a szegény emberek ügyét ingyen képviseli. Számtalan ingyen munka, teljesen bizonytalan jövedelem és a véletlennek esetleges lehetőségei, ezek jellemzik az ügyvédi pályát ma. Megpróbáltatásai nem voltak kisebbek, mint a bíróságé. Ugyanazoknak a reformoknak végrehajtásában segédkezett az ügyvéd, ugyanazoknak a reformoknak előkészítésében és ugyanazoknak a gazdasági válságoknak következményeit szenvedte, ezenkívül még a hadbavonulással együtt az irodabezárás rémét, a perek felfüggesztésével az iroda elnéptelenedését, az ügyletkötések szünetelésével a perek szünetelését, a künnlévőségek devalválódásával az existencia megszűnését szenvedte végig az ügyvédi kar és ha még hozzátesszük, hogy a trianoni területvesztéssel szemben áll a csonka országra összezsúfolt ügyvédi létszám emelkedése, akkor valóban megállapíthatjuk, hogy alig túlzás az, ha ügyvédi nyomorról beszélünk. Arról is beszélünk, hogy ebben az országban egy idő

óta animozitás észlelhető az ügyvédekkel szemben. Igaztalan ez, mert az animozitás többnyire abból származik, hogy olyanok nem tudnak jó szívvvel nézni az ügyvédre, akik akkor, amikor ügyletet kötöttek, zugirással kötötték vagy azt sem vették igénybe és amikor peres ügyük támadt, azt az ügyvéd vesztette már el, noha zugirásznak vagy neki saját magának hibájából. Már pedig a pervesztések sohasem fizettek szívesen expenznótát, a pervesztések mindig másban és sohasem magukban keresik a hibát.

Azután ne feledjük el, volt egy időszak, amikor az újságokban olvastuk, hogy X ügyvédnek ennyi, Y ügyvédnek annyi tárgyalási díjat állapítottak meg. Sok-sok ezer ügyvéd közül egyszer egynek, vagy kettőnek állapítottak meg ennyi díjat, amíg a többiek éheztek és nem találtak munkát és azok közül, akiknek megállapították azt a magas díjazást, meg kellene nézni egyszer, — érdemes volna statisztikát csinálni — hogy hányan kaptak meg abból csak egy fillért is, hányan kaptak csak kis töredéket abból a nagy díjból, amelyért azonban az ódiomot az egész karnak viselniük kellett.

Meg kell említeni még a társadalmi kötelezettségeket, amelyek az ügyvédre hárulnak. Az ügyvédnek mindenütt ott kell lennie. Nincs az a párt Magyarországon, amelynek alapításában részt ne venne. Mindenütt ott van az ügyvéd. Az ügyvédek vállalják az ingyen munkát nemcsak a bíróságnál, hanem társadalmi téren, vállalják a szociális téren, vállalják tehát nobile officiumként azt, amit általában a megyéknél a nemes urak végeztek.

T. Képviselőház! Meg akarom állapítani, hogy az ügyvédek ezt a nagy megpróbáltatási időszakot becsülettel állották meg, mert nem igaz az, hogy az ügyvédi etika leszállott volna. Kevesebb ma az ügyvédi fegyelmi ügy, mint volt a háboru előtt, pedig minden ok megvolna arra, hogy a bünözés kiterjedjen. Megállapítom azt is, hogy az, hogy kevesebb a fegyelmi ügy, nem az ügyvédi etikának a fegyelmi bíróságban való csökkenését jelenti, mert hiszen megvan annak a próbája is. A fegyelmi bírósághoz került ügyek területén tapasztalhatjuk ugyanis, hogy az ítékezés rendkívül szigorú. Ennek következtében a kevesebb fegyelmi ügy szigorú ítéletekkel tanúsítja, hogy az ügyvédi kar etikája nem szállott le, hanem aránylag inkább emelkedett.

Az ügyvédség ma is keserves kenyér, és segitenünk kell ezen az ügyvédségen. Segitenünk kell nemcsak azért, mert ez országos érdek az igazságszolgáltatás szempontjából, de országos érdek azért is, mert az ügy-

védek hivatott vérei a magyar társadalomnak és lehetőséget kell találnunk annak, hogy a magyar társadalomnak ezek a hivatott vezetői megtalálják a maguk megélhetését és helyes irányban vezethessék a társadalmat. Ma az ügyvédi diploma nem kenyér. Az ügyvédi diploma ma egy ki nem huzott sorsjegy, amelynek tulajdonosa reménykedik a jövőben és fizeti évről-évre a magas kamarai díjakat, mint az osztálysorsjáték részleteit...

Szólni kell még a segítés kérdéséről. Az ügyvédnomorról tudjuk, hogy elsősorban a gazdasági helyzetnek függvénye. A gazdasági helyzeten én segítenék a legszivesebben, de méltóztatik tudni nagyon helyesen, hogy a koldustárca segíthet legkevesebbet. Reformokról hallottunk. Főképpen a jövő kérdésével foglalkozva a numerus clausus, a bifurkáció, az ügyvédi rendtartás reformja talán segíteni fog a mai ügyvédek gyermekein, unokáin, ha tényleg behozzuk és megvalósítjuk. Nem tudom, hogy tényleg meg fogjuk-e csinálni. Ezekkel a kérdésekkel behatóan szándékozom foglalkozni és előbb-utóbb az ügyvédi rendtartás reformjával kapcsolatban ilyen vagy olyan irányban ezeket a kérdéseket is el fogjuk dönteni. Megvallom egészen őszintén, nem ez az ügyvédkérdés megoldásának nyitja. A ma kérdése a kenyér kérdése, a munkaalkalmak szaporítása az egyik oldalon, a másik oldalon pedig a zugírászat visszaszorítása és szigorú megtorlása.

Örömmel mutathatok rá, hogy a közelmúlt hónapokban a belügyminiszter ur részéről megjelent egy igen helyes rendelet, amely véget vetett annak a törvénysértő ellenszenvnek, amellyel a közigazgatási hatóságok egyik-másik szerve viseltetett az ügyvédi karral szemben. Ez a belügyminiszteri rendelet a közigazgatási hatóságokat figyelmezteti arra, hogy az ügyvédeknek — ridiculum est, hogy erre figyelmeztetni kell az ügyvédi rendtartás 50 éves jubileumával kapcsolatban — az a feladatuk, hogy feleket képviseljenek, hogy ügyvédeknel ez tisztességes, megbecsülendő dolog, hogy ez a hivatásuk, hogy tehát az ügyvédekkel a közigazgatási hatóságoknak szóba kell állniok és határozataikat az ügyvédeknek kell kézbesíteniök. A rendelet részleteit nem mondom el, csak örömmel mutatok rá arra, hogy a belügyminiszter ur ezt a rendeletet kiadta és hiszem, hogy ennek nyomán a közigazgatási hatóságoknál, mint mondtam, ez a törvénysértő ellenszenv és az azzal való visszaélés meg fog szünni.

A munkaalkalmak szaporítását az okirati kényszerrel szóló törvényjavaslattal képzelem el elsősorban. Itt a törvényhozás előtt egy tervezet fekszik, amelyet a ma-

gam részéről csak kezdetnek tekintek és azt ki akarom egészíteni, úgyhogy nem is azt akarom tárgyalatni, hanem bővebb, szélesebb keretekben előkészített újabb törvényjavaslatot.

Hallottuk, Wolff Károly t. képviselőtársam beszédéből, amelyet szerdán az igazságügyi tárca tárgyalása során mondott, hogy mi a tanubizonyítás értéke. A külföldi törvényhozások közül nem egy tisztában van azzal, hogy a legmegbízhatóbb bizonyítási eszköz a tanubizonyítás, tisztában van ezzel azért, mert az ember önmagáról tudja, — méltóztassék próbát tenni — hogyha egy eseményt végig élünk, leírjuk azonnal, eltesszük jegyzeteinket és egy hónap múlva a jegyzet megnézése nélkül próbáljuk rekonstruálni az eseményt, fogadást merek tenni, hogy a legbecsületesebb, a legtapasztaltabb ember, aki mindent azonnal felismer, aki éleslátású, és megjegyzi mindazt, amit tapasztalt, a történetének 80 százalékát másképpen fogja előadni. A legmegbízhatóbb eszközre van ma alapítva az igazságszolgáltatás azért, mert az okirati kényszerről törvényünk nincsen, mert a jogügyletkötésnek egészen kis területe az, amelyenél ki van kötve a közirat, és igazán kicsiny az a terület, ahol perrendszerü okiratot megkívánnak. Ha ehhez hozzáveszem, hogy hol szerkesztik ezeket az okiratokat, azt látom, hogy legtöbbször nem ügyvédek szerkesztik, hanem ingatlanirodák és olyan intézmények, akikre nézve semmiféle okom nincs feltételezni, hogy a megfelelő jogi tudással bírnak. Megállapíthatom tehát, hogy a perek számának emelkedését, és a jóhiszemű, a jogi tudás szempontjából másoknak kiszolgáltatott elemek pervesztését elsősorban éppen ez a körülmény idézi elő, úgyhogy az okirati kényszer bevezetése a kisémberek védelmét jelenti, a kizsákmányolással, a férevezetéssel, a megcsalattal szemben.

Méltóztassék megnézni Franciaországot. Franciaországban jóformán már minden tekintetben be van vezetve az okirati kényszer. Hiszen van ott is tanubizonyítás, de az ügyletkötések óriási területén okirati kényszer van és úgy gondolom, hogy mi talán nem megyünk el egészen a francia rendszerig, de egy lépést kell tennünk ezen a téren.

Vizsgáljuk meg alaposan, melyek azok az ügyletek, amelyekre nézve ideje, hogy okiratba foglaltassanak és egyedül így legyenek bizonyíthatók és érvényesek. Ezen a téren elgondolásom a következő. A királyi bíróságoknak még mindig igen sok olyan tennivalójuk van, amelyek nem valódi bírói funkciók. Itt van a perenkívüli eljárások egész sokasága, amelyeknek sorából az örökösödési eljárásnak igen jelentékeny része immár a királyi

közjegyzők kezében van. Én arra gondolok, hogy a királyi közjegyzők kezébe át lehet adni még a királyi bíróságoktól igen-igen sok olyan perenkivüli teendőt, amely nem bírói iudicium tárgya.

Ezzel a bíróságokat tehermentesítenők, jobban viszaadnók eredeti hivatásuknak és ugyanakkor a királyi közjegyzők munkaalkalmát is szaporítanók és tőlük az okiratoknak — nem a legfontosabb hitelességű alakjainak szerkesztési jogát bizonyos területeken parallel az ügyvédi kar bizonyos tényezőire átvihetném. Ez a publikumnak nagyon sok megtakarítást jelent, mert nem lesznek olyan pereit, amelyekre ma jogtalanul az ügyvédet szidnák, a helyett, hogy önmagukat a gondatlanságukért szidnák, mert későn mennek orvoshoz és későn mennek ügyvédhez, és a helyett, hogy szidnák azt, akinek balga tanácsára hallgattak akkor, amikor egy ügyletkötésbe belementek. Azt hiszem, hogy az életből beszélek és van okom azt feltételezni, mert az élet iskoláját végigjártam.

A zúgírászatra vonatkozólag csak azt akarom még megemlíteni, hogy a zúgírászatnak mostani üldözése, miután az a mai szankció szerint kihágásnak volt minősítve, nem volt elegendő; kell, hogy az vétségnek minősítették, mert ha az orvoslás körében lehet büntetni azt, aki orvosi diploma nélkül életet tesz tönkre: a kuruzslót, akkor, a zúgírászt szintén erősen, sőt még inkább kell büntetni, mert az a maradék falat kenyér, amelyet ez elvesz, ma egy-egy házban talán egyenlő az étellel.

A szegényjog szabályozása jelenti majd hitem szerint az ügyvédi kar megkönnyebbülését is. A békebírói intézményben való elhelyezkedéssel kapcsolatban gondolni kívánok az ügyvédekre a békebírói, a közjegyzői, a végrehajtói kinevezéseknél. Végtelenül szomorú, hogy az ügyvédi kar tagjai ma végrehajtói állások után tömegesen jelentkeznek s még szomorubb az, hogy régi, neves, de már rokkant ügyvédek könyörögve jelentkeznek öregségükben végrehajtói állásra való kinevezésért, akiket nem tudok kinevezni, mert sajnos, nincs már elég fizikai erejük a végrehajtói kiszálláshoz.

Ezzel kapcsolatban kell megemlékeznem az ügyvédi nyugdíjintézetéről, amelynek támogatása az államnak törvényből is folyó kötelessége. Idevonatkozólag azt kérem a t. Háztól, hogy a tavalyi 125.000 pengős hozzájárulást méltóztassék 200.000 pengőre felemelni, hogy ezzel legalább némiképen megközelítsük a lehetőségét annak, hogy a nyugdíjintézet ha nem is a vállalt kötelezettségének, de céljainak legalább olyan mértékben tegyen eleget, hogy az ügyvéd özvegyének most már havonta körülbelül 100 pengőt tudjon adni.